

Hoa và Bướm đêm

ISSN: 2734-9195 14:50 08/09/2025

Nghiệp không phải điều gì huyền bí, đơn giản là nhân và quả. Hiểu được nhân quả, ta sẽ bắt đầu suy nghĩ kỹ hơn về hệ quả hành động của mình, kể cả những hệ quả bất ngờ, ngoài dự tính.

Khi bắt đầu hành trình sống tự cung tự cấp, tôi chỉ có một mục tiêu giản dị và thực tế: Trồng rau. Tôi từng tham gia hai khóa thực tập ở nông trại, học cách dựng chỗ ở, trồng trọt và chăm sóc vật nuôi.

Trên lý thuyết, tôi đã nắm được nhiều điều, nhưng chưa bao giờ tự mình trồng được thứ gì mà không có bàn tay chỉ dẫn của một người nông dân lão luyện.

Tôi muốn tự chứng minh với chính mình.

Mảnh đất của tôi rất nhỏ, chỉ vài mẫu, kẹp giữa hai cánh đồng ngô. Những vụ gieo trồng đầu tiên cũng hết sức khiêm tốn: vài chậu nhựa năm gallon trồng bí, cà chua, bí ngòi; vài thùng nhỏ mua trên mạng để gieo cải xoăn, xà lách, bắp cải và một luống duy nhất trồng khoai tây.

Nhìn qua thì chẳng có gì ấn tượng, nhưng chúng hoạt động. Gia đình tôi và tôi đã có vô số bữa salad, những nồi súp khoai ấm nóng suốt mùa hè. Mỗi năm qua đi, mô hình ấy dần mở rộng và tinh vi hơn. Tôi dựng thêm nhà kính, đào thêm luống mới, thử nghiệm những câu hỏi như: “Liệu ủ phân từ rác nhà bếp có tốt hơn chôn trực tiếp xuống đất không?”.

Mùa gặt ngày càng dồi dào. Rau củ được đem đóng hộp, cất trong nhà bếp để mùa đông; phần dư biếu bạn bè, người thân. Tôi nhận ra, chẳng có gì bền chặt tình cảm bằng tặng cho ai đó mớ rau vừa kéo lên từ đất.

Nhưng có một điều lạ xảy đến: Càng gần bó, tôi càng thấy mình không còn là một cá nhân riêng biệt sống trên đất, mà như chính sự tiếp nối của đất. Đất không chỉ là phương tiện để sinh tồn, mà trở thành người bạn. Trang trại không còn chỉ là nơi ở, mà thực sự là ngôi nhà.

Như bất cứ gia chủ mới nào, sau khi lo xong những việc thiết yếu, tôi bắt đầu muốn “trang trí” nhà mình.

Tôi quay sang những luống hoa quanh hiên. Dù mang tên “vườn hoa”, nhưng tuyệt nhiên chẳng có lấy một bông hoa. Chỉ có vài bụi cây của chủ cũ và cỏ dại mọc chen chúc. Trước đây, tôi từng biện minh rằng: nào là cỏ tầm ma, bồ công anh, mã đề đều là thức ăn ngon cho thỏ; giữ cỏ dại tức là đang duy trì nguồn thực phẩm cho chúng. Nhưng lời biện minh ấy trở nên yếu ớt khi nhận ra những loại cây ấy mọc nhan nhản khắp khu đất. Hơn nữa, tôi nghĩ hàng xóm hân cũng chẳng mấy ưa thích cảnh bừa bộn quanh nhà.

Vậy là tôi phủ rơm và trồng hoa.

Tôi chọn những giống thu hút ong và bướm: trồng Hosta (*) và Coral Bell (**) ở những chỗ nhiều bóng râm; trồng Cúc Mắt Nâu và Cúc Mắt Đen cạnh bụi Tú Cầu. Ong đến trước tiên, vo ve từ bông này sang bông khác như những vị hành giả trên đường hành hương. Rồi bướm cũng xuất hiện, mong manh thoáng chốc, đôi cánh tô vẽ bằng chính bảng màu của những đoá hoa. Và vào giờ khắc tĩnh lặng nhất của hoàng hôn, bướm đêm bay đến.

Tôi không ngờ tới bướm đêm.

Dĩ nhiên, tôi biết chúng tồn tại, hồi nhỏ từng thấy chúng bay quanh bóng đèn hiên nhà cha mẹ. Tôi cũng quen với câu ví “như bướm đêm lao vào ánh lửa”. Nhưng chưa từng nghe chúng tìm đến hoa.

Ấy vậy mà chúng tìm đến thật. Từng đàn từng đàn, ẩn náu trong lá. Trong một lần làm vườn khuya, tôi thấy cả đám bướm đêm từ luống hoa bay lên, dập dềnh, như được vầng trăng kéo hút.

Tìm hiểu thêm, tôi biết rằng mật hoa cũng là nguồn dinh dưỡng cho bướm đêm. Chúng bay từ hoa này sang hoa khác khi trời tối, vừa tìm ăn vừa vô tình thụ phấn cho cây trái, giúp nhân lên nguồn thực phẩm và vẻ đẹp cho cuộc đời.

Khi trồng hoa, tôi đâu nghĩ đến việc “giúp” bướm đêm. Nhưng giờ tôi biết ơn rằng mình đã làm vậy.

Trong đời sống hiện đại, chúng ta thường quên rằng mọi hành động đều mang hệ quả dây chuyền. Ta có thể nghĩ: “Ai quan tâm, tôi chỉ hại chính mình thôi”. Nhưng sự thật là, khi ta làm điều tổn hại bản thân, rất có thể ta cũng làm tổn hại đến người khác. Ngược lại, khi ta làm điều lợi ích, muôn loài xung quanh cũng được hưởng phần.

Đây chính là điều cốt lõi mà Phật giáo gọi là nghiệp (karma). Nghiệp không phải điều gì huyền bí, đơn giản là nhân và quả. Hiểu được nhân quả, ta sẽ bắt đầu suy nghĩ kỹ hơn về hệ quả hành động của mình, kể cả những hệ quả bất ngờ, ngoài dự tính.

Trường hợp của tôi, gieo trồng hoa không chỉ là vì ong, bướm ban ngày, mà còn là đã vô tình tạo nơi trú ngụ, nguồn sống cho cả bướm đêm.

Nghĩ vậy, tôi tự nhủ: Mình sẽ còn trồng thêm nhiều hoa nữa.

Tác giả: **Sensei Alex Kakuyo**/Chuyển ngữ và biên tập: **Thường Nguyên**

Nguồn: buddhistdoor.net

Chú thích (tham khảo Internet):

* Cây Hosta (còn gọi là cây Ngọc Lan Nhật hoặc cây lá đốm viền trắng). Đây là một loài cây cảnh phổ biến, thường được sử dụng để trang trí không gian sống nhờ vẻ ngoài tươi mát với các lá xanh lớn, viền trắng nổi bật.

Cây Hosta, hay còn gọi là cây lá đốm viền trắng, là một trong những loại cây cảnh được ưa chuộng nhất hiện nay. Với vẻ đẹp thanh thoát từ bộ lá mềm mại, màu sắc tinh tế và khả năng thích nghi tuyệt vời, cây Hosta trở thành lựa chọn hàng đầu để trang trí không gian sống hoặc làm đẹp sân vườn.

*** Coral Bell - Chuông san hô là một loại cây lá lâu năm truyền thống, với các giống mới được giới thiệu hàng năm. Có nguồn gốc từ Bắc Mỹ, cây tạo thành những gò tròn với gốc ghép gỗ hoặc tán lá ở gốc và những bông hoa nhỏ hình chuông bắt đầu nở vào mùa xuân hoặc đầu mùa hè trên thân cây cao.*

Chuông san hô giàu mật hoa, hoa thu hút chim ruồi và bướm, đồng thời tạo thành những bông hoa cắt cành đẹp mắt. Lá tròn, có thùy, có lông và thường xanh hoặc bán thường xanh, tùy thuộc vào khí hậu.